

Högskoleprov

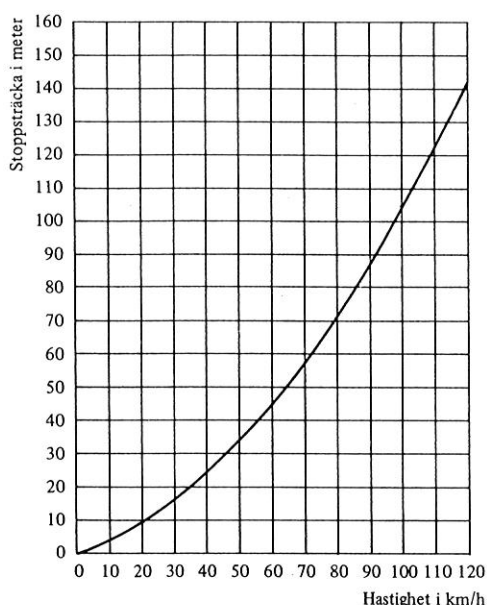
DELPROV 4: DTK

Anvisningar

Provet innehåller diagram, tabeller, kartor och andra grafiska framställningar. Materialet har hämtats från olika källor och lyfts ur sitt ursprungliga sammanhang. Viss information har därför lagts till för att förklara vissa begrepp eller förhållanden.

Uppgifterna skall lösas med hjälp av den information som presenteras på respektive uppslag. Till varje uppgift finns fem svarsförslag, varav ett är det riktiga.

Övningsexempel

Antag att två bilar, var och en med en hastighet av 100 km/h, riskerar att kollidera kylare mot kylare. Hur lång är den minsta stoppsträcka de tillsammans behöver för att undvika kollision?

- A 90 meter
- B 100 meter
- C 105 meter
- D 190 meter
- E 210 meter

Samband mellan hastighet och stoppsträcka.

I figuren kan man avläsa att stoppsträckan vid en hastighet av 100 km/h är ungefär 105 meter. För att kollision mellan de två bilarna skall undvikas, måste den sammanlagda stoppsträckan vara minst 210 meter. Svarsförslag E är därför det riktiga. Om uppgiften hade ingått i provet, skulle Du ha skrivit E i svarshäftet.

Skriv alla svar i svarshäftet.

Skriv tydligt.

Om Du inte kan lösa en uppgift bör Du ändå avge ett svar genom att försöka bedöma vilket svarsförslag som verkar mest rimligt.

Du får inget poängavdrag om Du svarar fel.

På nästa sida börjar provet som innehåller 20 uppgifter.

PROVTID: 50 minuter

BÖRJA INTE MED PROVET FÖRRÄN PROVLEDAREN SÄGER TILL!

LIVSMEDELSPRISER I NORDEN 1978-1983

Genomsnittliga detaljhandelspriser för vissa livsmedel i Norden 1978-1983 (USA-dollar).

Food products Livsmedel	Quantity Kvantitet	Year År	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden
Wheat flour <i>Vetemjöl</i>	1 kg	1978	0.77	0.76	0.63	0.26	0.60
		1979	0.84	0.83	0.62	0.26	0.66
		1980	0.84	1.08	0.74	0.27	0.74
		1981	0.74	1.15	0.81	0.31	0.73
		1982	0.68	1.18	0.78	0.49	0.67
		1983	0.65	1.08	0.85	0.53	0.62
Flaked rolled oats <i>Havregryn</i>	1 kg	1978	1.51	0.91	1.38	1.07	0.92
		1979	1.66	1.07	1.50	1.13	1.04
		1980	1.63	1.28	1.61	1.20	1.19
		1981	1.48	1.33	1.64	1.24	1.23
		1982	1.39	1.41	1.63	1.43	1.09
		1983	1.31	1.36	1.62	1.45	0.84
Rye bread, soft <i>Rågbröd</i>	1 kg	1978	0.67	1.03	0.55	0.83	1.50
		1979	0.77	1.18	0.78	0.86	1.66
		1980	0.81	1.47	1.02	0.95	1.87
		1981	0.73	1.50	1.07	0.94	1.84
		1982	0.65	1.54	0.93	1.14	1.69
		1983	0.57	1.66	0.77	1.21	1.59
White wheat bread <i>Fransbröd</i>	1 kg	1978	1.60	1.34	0.77	1.17	1.98
		1979	1.84	1.55	0.93	1.21	2.19
		1980	1.91	1.92	1.08	1.34	2.43
		1981	1.70	1.96	1.19	1.33	2.42
		1982	1.62	2.00	1.00	1.58	2.22
		1983	1.56	2.01	0.96	1.64	2.07
Milk <i>Mjök</i>	1 l	1978	0.52	0.45	0.50	0.32	0.42
		1979	0.58	0.50	0.53	0.36	0.48
		1980	0.62	0.58	0.66	0.43	0.57
		1981	0.55	0.56	0.66	0.48	0.57
		1982	0.53	0.57	0.52	0.53	0.54
		1983	0.49	0.54	0.53	0.53	0.46
Butter <i>Smör</i>	1 kg	1978	3.72	4.82	4.40	2.64	3.15
		1979	3.98	5.36	4.85	2.81	3.39
		1980	4.23	6.36	5.90	2.97	3.84
		1981	3.92	6.24	7.36	3.27	3.90
		1982	3.79	6.35	5.44	3.05	3.57
		1983	3.62	5.83	6.15	2.87	3.30
Margarine <i>Margarin</i>	1 kg	1978	1.41	2.53	1.50	1.11	2.07
		1979	1.54	2.83	1.57	1.19	2.39
		1980	1.48	3.41	1.81	1.28	2.80
		1981	1.29	3.66	1.66	1.57	2.76
		1982	1.20	3.75	1.53	1.46	2.57
		1983	1.21	3.45	1.55	1.47	2.29
Eggs <i>Ägg</i>	1 kg	1978	2.40	1.98	3.23	3.45	2.39
		1979	2.44	2.40	3.78	3.79	2.57
		1980	2.55	2.91	3.62	3.84	3.07
		1981	2.29	2.89	5.11	3.68	2.96
		1982	2.09	2.82	4.17	3.49	2.52
		1983	1.99	2.68	2.54	3.16	2.30
Beef, expensive cut <i>Nötkött, stek</i>	1 kg	1978	10.33	7.56	8.20	6.24	9.23
		1979	¹ 23.38	7.82	7.94	7.14	9.88
		1980	¹ 24.33	9.21	11.73	8.36	10.62
		1981	¹ 22.04	8.89	13.24	8.97	10.78
		1982	¹ 20.46	8.82	16.75	8.67	9.73
		1983	¹ 19.57	8.16	14.97	8.92	9.05
Cod fillet, frozen <i>Torskfilé, fryst</i>	450 g	1978	2.35	..	0.82	1.92	2.40
		1979	2.70	..	0.96	2.16	2.64
		1980	2.71	..	1.05	2.50	2.84
		1981	2.39	..	1.02	2.98	2.61
		1982	2.29	..	0.92	2.95	2.43
		1983	2.32	..	1.10	2.91	2.52
Potatoes <i>Potatis</i>	1 kg	1978	0.35	0.30	0.60	0.38	0.43
		1979	0.44	0.37	0.48	0.54	0.50
		1980	0.50	0.56	0.49	0.64	0.61
		1981	0.45	0.47	0.51	0.60	0.56
		1982	0.39	0.70	0.31	0.60	0.46
		1983	0.39	0.51	0.45	0.48	0.43

Not

Jämförbarheten mellan länderna är begränsad bl. a. beroende på skillnad i kvalitet, förpackning och saluförd kvantitet.

¹ Oxfilé.

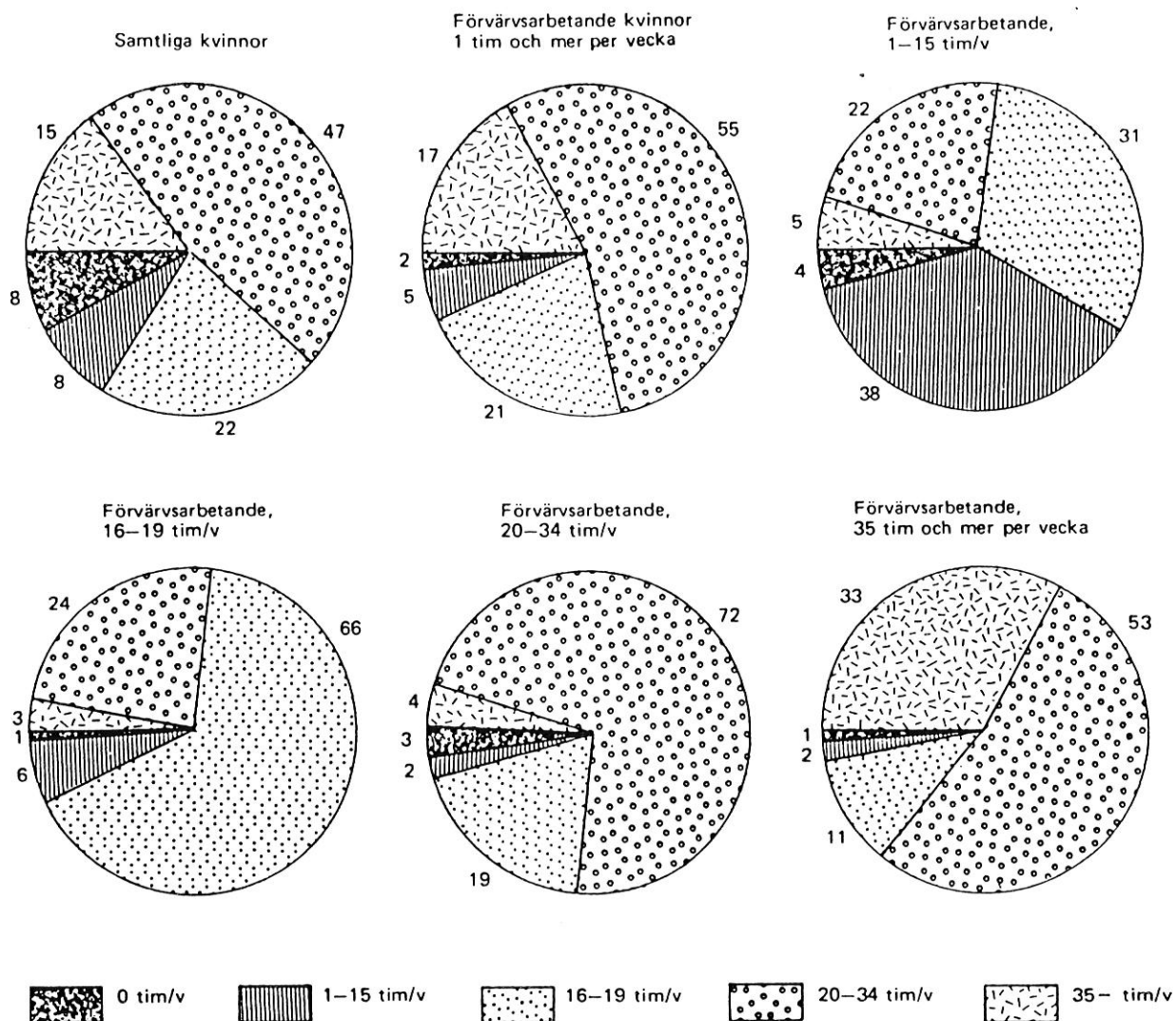
1. För vilket land hade priset på nötkött ökat mest respektive minst procentuellt sett om man jämför priset 1978 och 1982?

A Sverige respektive Norge
B Norge respektive Sverige
C Finland respektive Island
D Island respektive Finland
E Island respektive Sverige

2. Mellan vilka två år skedde den största förändringen av priset på mjölk respektive ägg i Sverige?

A 1978-1979 respektive 1979-1980
B 1979-1980 respektive 1978-1979
C 1979-1980 respektive 1979-1980
D 1979-1980 respektive 1982-1983
E 1982-1983 respektive 1982-1983

KVINNORS ÖNSKEMÅL OM ARBETSTIDER

Kvinnors önskemål om arbetstider. Kvinnor i åldern 20-59 år som förvärvsarbetar olika antal timmar per vecka. Procent

Kvinnor i åldern 20-59 år fördelade efter nuvarande och önskad förvärvsarbetstid.

Sysselsättning	Förvärvsarbetstid			
	Nuvarande		Önskad	
	antal	procent	antal	procent
Hemarbetande	498 000	24	168 000	8
Förvärvsarbetande				
1-15 tim/v	108 000	5	168 000	8
16-19 tim/v	139 000	7	463 000	22
20-34 tim/v	584 000	29	990 000	47
35- tim/v	708 000	35	316 000	15
Summa	2 037 000	100	2 105 000	100

3. Hur stor andel av de kvinnor som arbetade 16-19 timmar per vecka kan man anta var nöjda med sina arbetstider?
- A 11 procent
 - B 22 procent
 - C 31 procent
 - D 66 procent
 - E 72 procent
4. I vilken av grupperna är andelen som önskar en arbetstid på mindre än 35 timmar per vecka störst?
- A Förvärvsarbetande 1 tim och mer
 - B Förvärvsarbetande 1-15 tim/v
 - C Förvärvsarbetande 16-19 tim/v
 - D Förvärvsarbetande 20-34 tim/v
 - E Samtliga kvinnor

LITTERATURFÖRSÄLJNING

Litteraturfrämjandets försäljning av "En bok för alla" till distributörer t o m 1978-03-31 uppdelat på författare. Antal böcker

Författare	Organisa- tioner och ombud	Seelig	KF Bok- förmid- ling	Presam	Övrigt	Total för- saljning	Författare	Seelig Antal	%	KF Antal	%	Presam Antal	%	Summa Antal	%
Ditlevsen	9 400	16 000	11 450	10 750	2 400	50 000	Ditlevsen	16 000	42	11 440	30	10 720	28	38 160	100
Grün	9 050	15 000	9 450	11 050	5 450	50 000	Grün	14 550	42	9 390	27	10 590	31	34 530	100
Lo-Johansson	8 700	13 000	15 450	10 150	2 700	50 000	Lo-Johansson	12 950	34	15 440	40	10 100	26	38 490	100
Nordkvist	9 250	15 500	11 450	11 150	2 650	50 000	Nordkvist	14 900	40	11 290	31	10 760	29	36 950	100
Salje	8 550	13 500	15 450	10 050	2 450	50 000	Salje	13 400	35	15 190	40	9 650	25	38 240	100
Allansson	9 800	14 700	10 000	11 700	3 800	50 000	Allansson	12 000	41	7 600	26	9 990	34	29 590	100
Hergin	9 750	14 500	10 000	11 700	4 050	50 000	Hergin	12 250	40	8 500	27	10 220	33	30 970	100
Husdhr	9 900	14 700	10 000	11 750	3 650	50 000	Husdhr	13 000	40	8 750	27	10 370	32	32 120	100
Siwertz	9 850	14 000	12 000	11 750	2 400	50 000	Siwertz	13 300	39	9 950	29	10 560	31	33 810	100
Waldemarsson	9 700	14 000	10 000	11 700	4 600	50 000	Waldemarsson	13 000	41	8 350	26	10 170	32	31 520	100
Ekman	7 600	14 100	12 000	10 950	2 550	47 200	Ekman	14 050	43	9 750	30	9 040	28	32 840	100
Högstrand	7 300	13 100	10 000	10 750	2 850	44 000	Högstrand	12 200	41	8 400	28	9 350	31	29 950	100
Lee	6 900	13 450	8 500	10 750	4 200	43 800	Lee	10 400	44	6 350	27	7 050	30	23 800	100
Molin	7 100	14 000	8 500	10 750	3 750	44 100	Molin	11 850	45	6 700	26	7 540	29	26 090	100
Slocum	7 300	13 700	12 000	10 750	2 450	46 200	Slocum	13 250	41	9 500	30	9 250	29	32 000	100
Alfvén	6 650	12 700	10 000	11 000	1 550	41 900	Alfvén	12 700	41	8 800	28	9 700	31	31 200	100
Gustaf-Janson	6 200	12 300	13 000	11 000	1 700	44 200	Gustaf-Janson	9 350	35	8 700	33	8 350	32	26 400	100
Jersild	7 250	14 950	8 000	11 000	800	42 000	Jersild	14 785	48	7 100	23	8 980	29	30 865	100
Martinson	8 450	12 900	11 000	11 000	3 750	47 100	Martinson	16 050	44	10 150	28	10 440	28	36 640	100
Stancu	6 150	12 000	10 000	11 000	2 950	42 100	Stancu	8 900	38	6 550	28	7 870	34	23 320	100
Andersson	7 050	11 000	5 000	11 300	1 100	35 450	Andersson	7 450	43	3 500	20	6 210	36	17 160	100
Fridell	7 150	10 600	6 500	11 300	1 650	37 200	Fridell	7 950	42	4 150	22	6 620	35	18 720	100
Huovinen	6 900	10 500	6 500	11 300	800	36 000	Huovinen	6 200	38	3 700	23	6 220	39	16 120	100
Jonsson	7 000	10 850	7 500	11 300	2 100	38 750	Jonsson	8 325	39	5 600	26	7 470	35	21 395	100
Lundqvist	7 100	10 700	7 500	11 300	1 650	38 250	Lundqvist	8 000	40	4 850	24	7 130	36	19 980	100
Sandel	6 900	10 700	7 500	11 400	1 000	37 500	Sandel	7 790	41	4 350	23	6 920	36	19 060	100
Summa	206 950	342 450	258 750	288 600	69 000	1 165 750	Axelsson	6 150	38	2 700	17	7 140	45	15 990	100
Andel i %	18	29	22	25	6	100	Dagerman	7 200	34	5 650	25	9 280	41	22 480	100
							Fridegård	7 200	34	4 450	21	9 600	45	21 250	100
							Istrati	2 850	28	1 550	15	5 300	57	10 300	100
							Koestler	7 050	37	3 400	18	8 360	44	18 810	100
							Lundgren	5 750	35	3 300	20	7 330	45	16 380	100

Källa: Johansson, H-O. En bok för alla? Rapport om en utvärdering av Litteraturfrämjandets försök med femkronorsböcker. I Litteratur och samhälle, Nr 1/2, 1978.

5. Hur stor andel av den totala försäljningen t o m mars 1978 av "En bok för alla" från Litteraturfrämjandet utgjorde försäljningen till de tre största distributörerna?

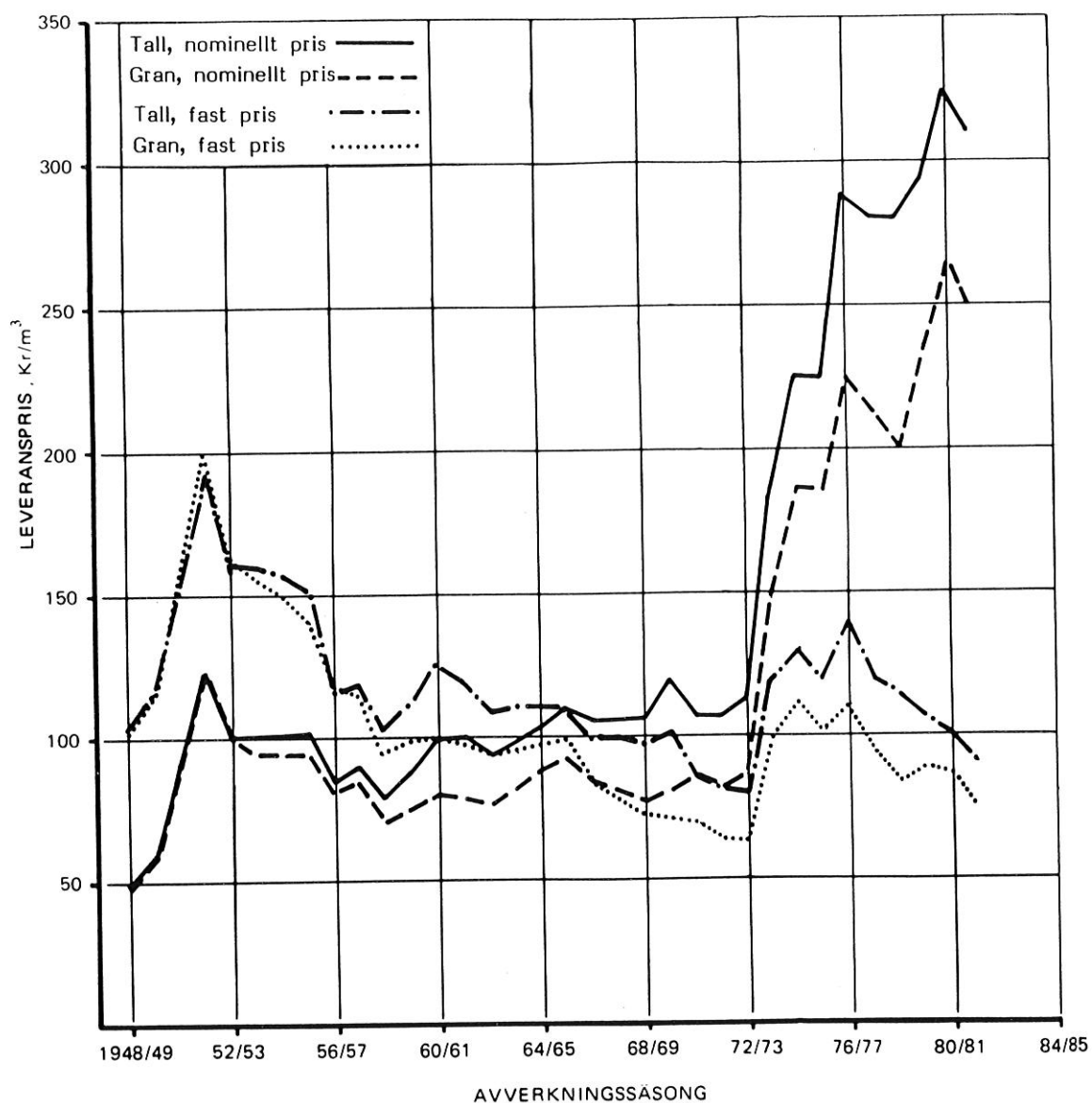
- A 25 procent
- B 47 procent
- C 50 procent
- D 76 procent
- E 100 procent

6. För vilken författare gäller följande fördelning mellan de tre stora distributörerna i fråga om försäljning till konsumenterna?

Presam har sålt ungefär dubbelt så mycket som Seelig, vars andel är ungefär dubbelt så stor som KFs.

- A Jersild
- B Andersson
- C Axelsson
- D Istrati
- E Koestler

PRISUTVECKLING FÖR SÅGTIMMER

Prisutveckling för sågtimmer av tall och gran i Kopparbergs län säsongerna 1948/49-1981/82. Leveranspriser i nominellt respektive fast penningvärde enligt konsumentprisindex. Kr/m³. Basår 1948/49.

Källa: Skogsstyrelsen. Skogsstatistisk årsbok 1981-1983.

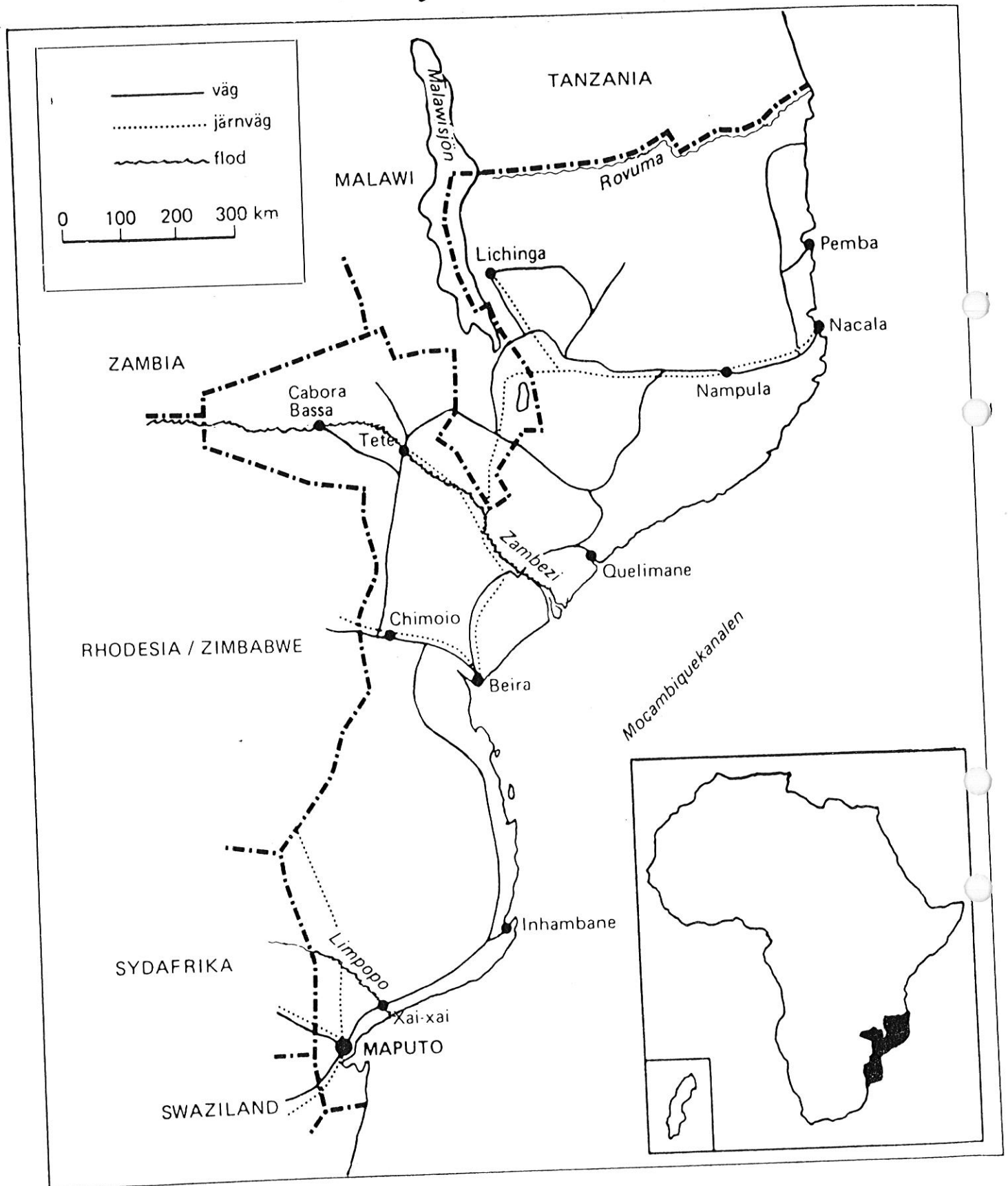
7. Hur mycket ökade det nominella priset på gran från avverknings-säsongen 1962/63 till 1974/75?

A Cirka 90 kr/m³
B Cirka 110 kr/m³
C Cirka 130 kr/m³
D Cirka 150 kr/m³
E Cirka 190 kr/m³

8. Med hur mycket minskade det fasta priset på tall mellan avverk-ningssäsongerna 1958/59 och 1970/71?

A Cirka 1/10
B Cirka 1/6
C Cirka 1/3
D Cirka 1/2
E Cirka 2/3

MOÇAMBIQUE

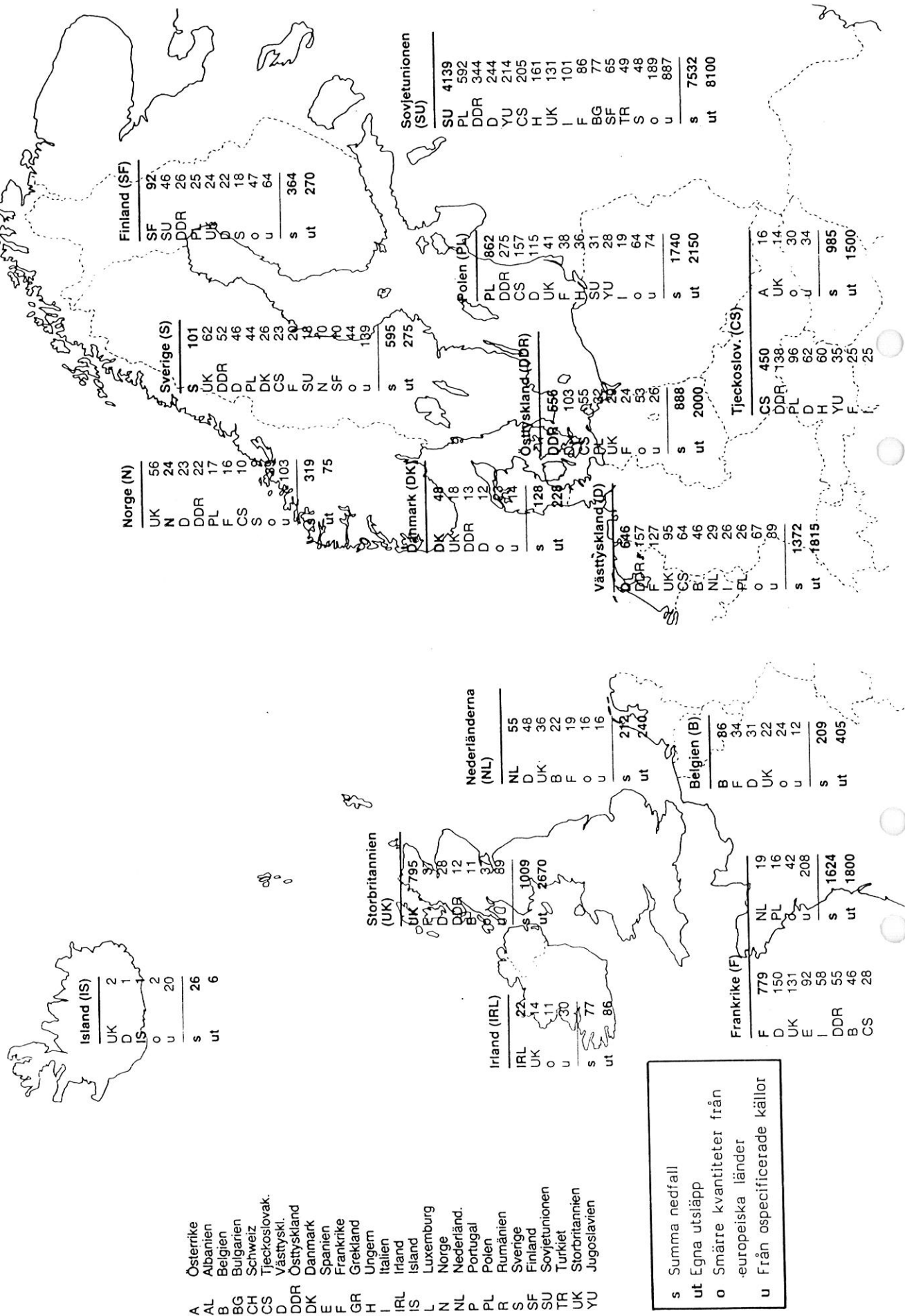
9. Enligt kartan utgör två av Moçambiques städer ändstationer för järnvägen till det inre av landet. **Hur långt är det ungefärliga avståndet per järnväg från dessa till närmaste järnvägsstad vid kusten?**

A 200 km respektive 300 km
B 300 km respektive 400 km
C 400 km respektive 500 km
D 500 km respektive 700 km
E 700 km respektive 900 km

10. Du befinner dig i Cabora Bassa och vill åka ut till kusten. **Till vilken kuststad är det närmast om du följer en av de på kartan utmärkta vägarna?**

A Quelimane
B Chimoio
C Beira
D Zambezi
E Nacala

SVAVELUTSLÄPP OCH SVAVELNEDFALL (tusental ton/år)

Mängden svavelnedfall och egna svavelutsläpp i ett antal europeiska länder. Tusental ton/år.
Uppgifterna grundar sig på beräkningar utförda oktober 1980 - april 1981 och mars - oktober 1982.

Källa: Statens naturvårdsverk. Monitor 1984. Meddelande 3/1984.

11. Vilka två länder hade det största sammanlagda svavelnedfallet i förhållande till sina egna svavelutsläpp?

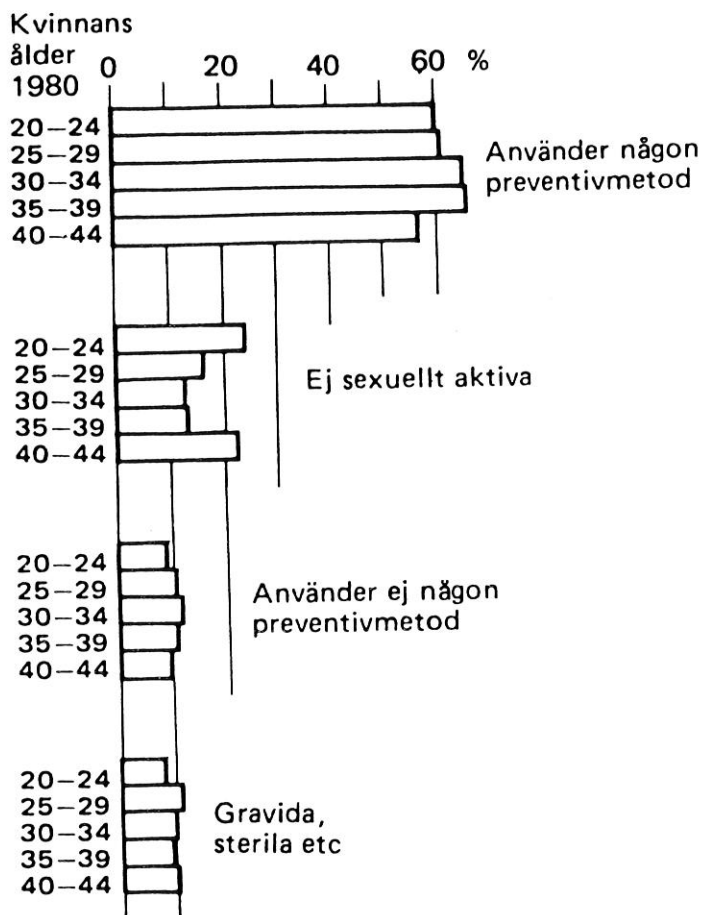
- A Island och Norge
- B Sverige och Finland
- C Polen och Belgien
- D Västtyskland och Tjeckoslovakien
- E Storbritannien och Östtyskland

12. Sovjetunionen svarar för den i särklass största mängden svavelutsläpp samtidigt som landet har största mängden svavelnedfall i Europa. **Hur stor andel av landets egna utsläpp faller ned över Sovjetunionen?**

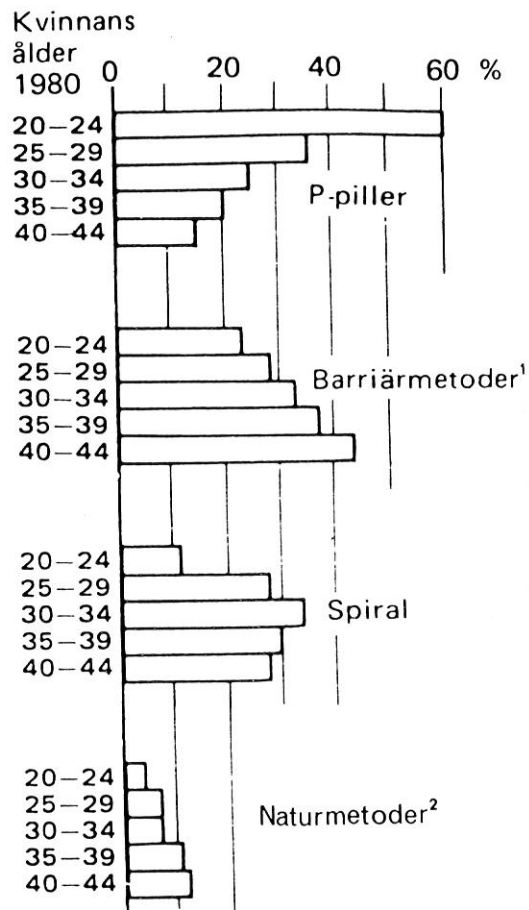
- A Cirka $\frac{1}{4}$
- B Cirka $\frac{1}{3}$
- C Cirka $\frac{1}{2}$
- D Cirka $\frac{2}{3}$
- E Cirka $\frac{3}{4}$

PREVENTIVMETODER 1981

Uppgifterna är hämtade från en undersökning från 1981, där 4 300 kvinnor intervjuades om levnadsförhållanden, samliv, barnafödande, preventivmetoder m m.

Preventivmetodsbruk i olika åldersgrupper.

Användning av olika preventivmetoder i olika åldersgrupper.

Skäl att ej använda någon preventivmetod.

	Procent
Vill gärna bli gravid	39
Gör detsamma om jag blir gravid	17
Tror inte jag kan bli gravid	17
Hade inget p-medel tillgängligt	3
Principskäl	3
Annat skäl, uppgift saknas	21
Summa	100

- 1) **Barriärmetoder** Pessar, spermiedödande skum eller kondom
- 2) **Naturmetoder** Säkra perioder och avbrutna samlag

13. För vilken åldersgrupp bland de intervjuade kvinnorna gällde följande?

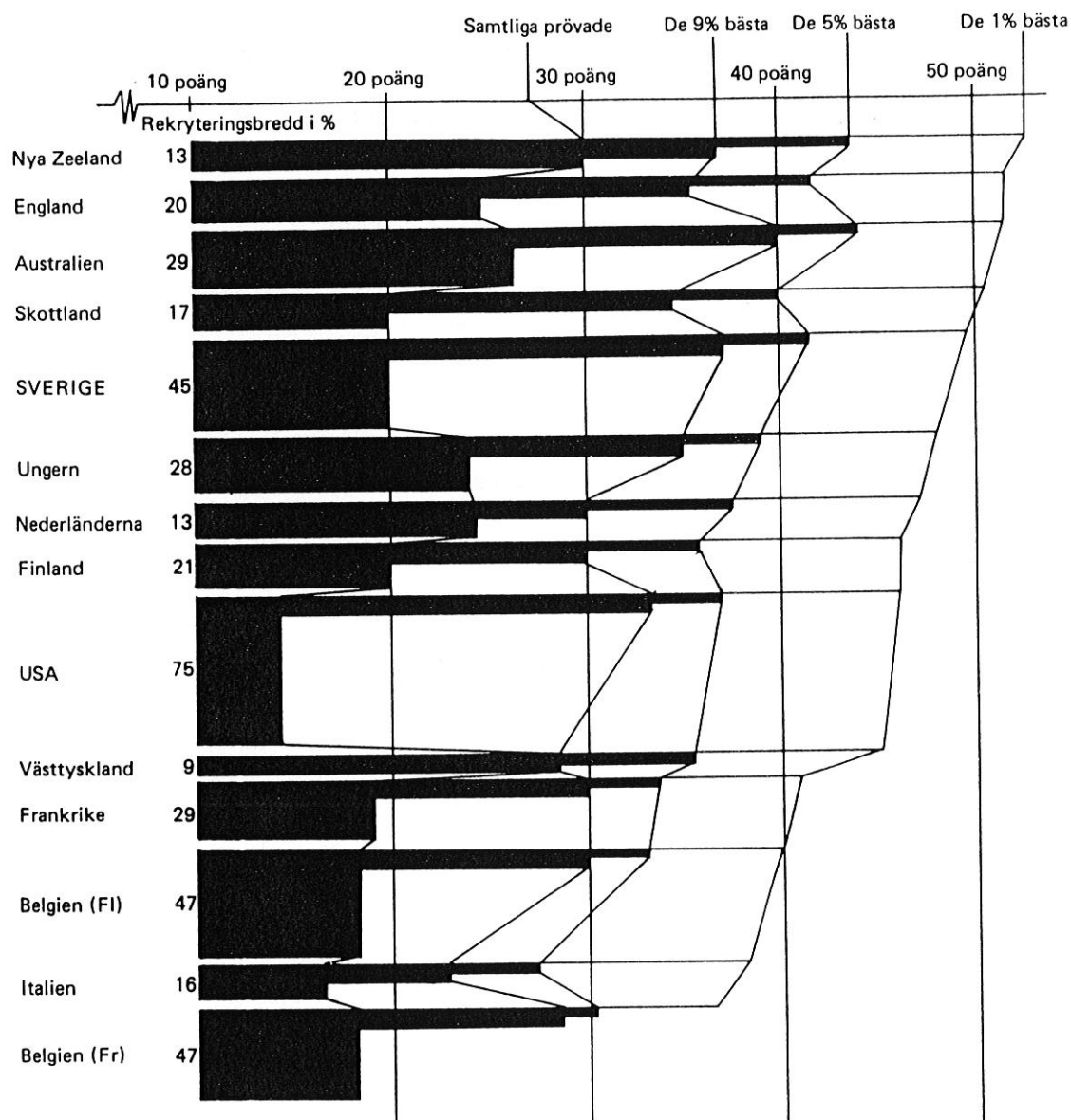
Cirka 10 procent använder inte någon preventivmetod. Av dem som använde någon preventivmetod var gruppen som använde barriärmetoder nästan 10 procentenheter större än gruppen som använde spiral och nästan dubbelt så stor som gruppen som använde p-piller.

- A 20-24 år
- B 25-29 år
- C 30-34 år
- D 35-39 år
- E 40-44 år

14. Ungefär hur stor andel av den äldsta respektive yngsta åldersgruppen av dem som använder någon preventivmetod använder p-piller?

- A 15 procent respektive 35 procent
- B 15 procent respektive 60 procent
- C 55 procent respektive 60 procent
- D 60 procent respektive 55 procent
- E 60 procent respektive 15 procent

NATURORIENTERANDE ÄMNER - MEDELVÄRDEN OCH PROVPOÄNG PÅ ETT TEST I OLIKA LÄNDER

Medelvärde på ett test i naturorienterande ämnen i tolv olika länder för samtliga prövade, samt för de 9 procent, 5 procent respektive 1 procent bästa av de prövade. De testade kunskaperna motsvarar gymnasienivå. Maj 1970.

Källa: Marklund, S., *Skolsverige 1950-1975. Del 3. Från Visby-kompromissen till Sia*. Stockholm: Liber Utbildningsförlaget, 1982.

15. Medelvärde för gruppen samtliga prövade låg på exakt samma nivå i Sverige och Finland. Däremot uppvisade de båda länderna en poängskillnad när det gällde resultaten för de 5 % bästa av de prövade. **Hur stor var denna poängskillnad?**

- A Cirka 5 poäng
- B Cirka 10 poäng
- C Cirka 15 poäng
- D Cirka 20 poäng
- E Cirka 25 poäng

16. Vilket land hade den minsta skillnaden i medelvärde mellan samtliga prövade och de 1 % bästa och hur stor var landets rekryteringsbredd?

<u>Land</u>	<u>Rekryteringsbredd</u>
A Nya Zeeland	13 %
B Ungern	28 %
C Finland	21 %
D Västtyskland	9 %
E Belgien (franskspråkig del)	47 %

TENDENSER PÅ ARBETSMARKNADEN

År 1983 tillfrågades ett urval arbetsgivare hur de bedömde

- tillgången på sökande med viss utbildning.
- rekryteringsläget jämfört med året innan.
- hur antalet anställda skulle komma att förändras på ett respektive tre års sikt.

Utbildnings- grupp	Antal anställda	Tillgång på sökande		Rekryteringsläget		Förändring i antal anställda	
		utan praktik	med praktik	utan praktik	med praktik	1983-84	1983-86
SJUKGYMNASTER	1317 647 431 2445						
ARBETS- TERAPEUTER	909 514 316 1739						
LOGOPEDER	84 65 25 174						
SJUKSKÖTER- SKOR	16234 9667 7423 33324						
MEDICINSK ASSISTENT	1302 1011 457 2770						
HÖRSELVARD- ASSISTENTER	102 117 72 292						
LAB ASS KEMISK-BIOKEM	432 70 0 502						
LAB ASS HISTOPATOLOGI	204 62 39 305						
LAB ASS KLINISK FYSIO	233 96 29 408						
LAB ASS KLINISK-KEM	1308 326 349 2433						
LAB ASS MIKROBIOLOG	673 128 63 864						

Arbetsgivares uppfattning om tillgång på sökande, rekryteringsläget och förändring i antal anställda för några yrkeskategorier inom sjuk- och hälsovården.

Tillgång på sökande	Rekryteringsläget	Förändring i antal anställda
mycket god tillgång	väsentligt förbättrat	minskning
god	något förbättrat	någon minskning
balans	oförändrat	ingen ändring
någon brist	något försämrat	någon ökning
brist	väsentligt försämrat	ökning

De olika banden i flaggorna visar hur svaren fördelas över Sverige uppdelat i tre regioner.

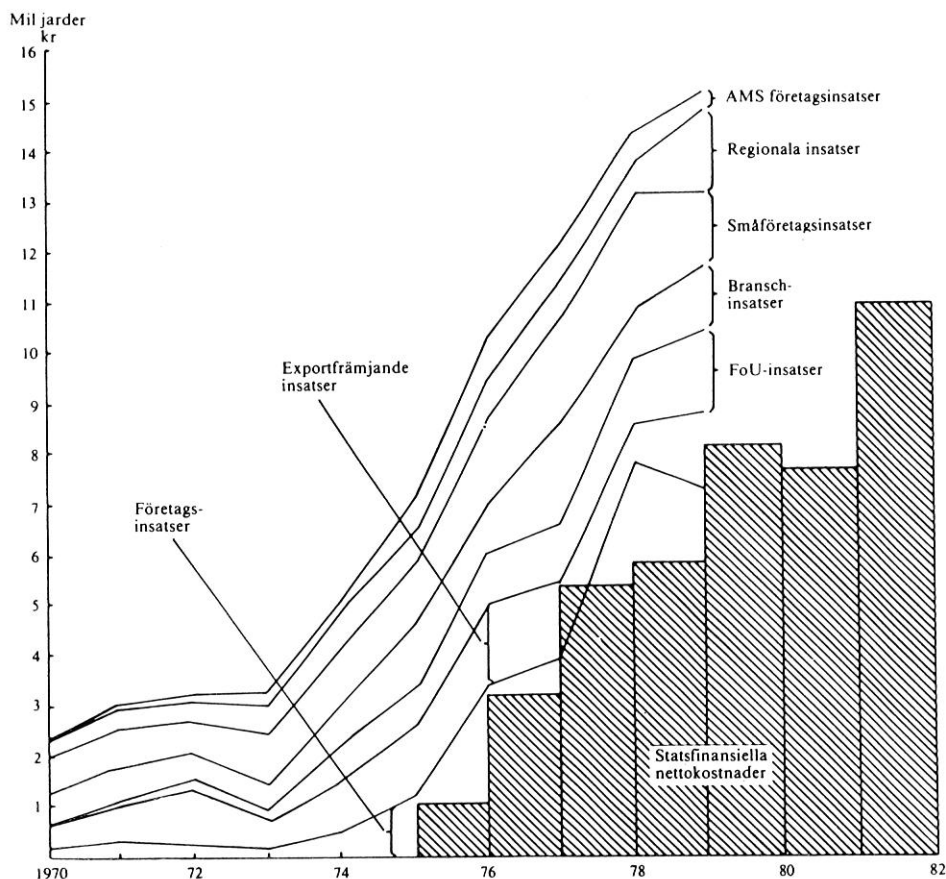
REGIONER		
HELA	STORSTAD	Region 1= Storstockholm, Storgöteborg och Stormalmö
	ÖV. LANDET	Region 2= Övriga landet utom storstadsområdena och skogslänen
	SKOGLÄN	Region 3= Norrland samt Värmlands och Kopparbergs län
	RIKET	

✖ Inget svar redovisat

Källa: SCB Sveriges officiella statistik, Arbetskraftsbarometer 1983, Information i prognosfrågor 1983:3.

17. Vilken förändring beräknades ske i fråga om antalet anställda laboratorieassistenter med klinisk-kemisk inriktning under perioden 1983-1986 i skogslänen?
- A Ökning
 - B Någon ökning
 - C Ingen ändring
 - D Någon minskning
 - E Minskning
18. Vilka två utbildningsgrupper hade, sett över hela landet, de största utsikterna att få arbete direkt efter utbildningen?
- A Sjukgymnaster och arbetsterapeuter
 - B Arbetsterapeuter och logopeder
 - C Logopeder och sjuksköterskor
 - D Sjuksköterskor och medicinsk assistent
 - E Medicinsk assistent och hörselvårdsassistenter

INDUSTRISTÖDET I SVERIGE 1970-1981

Kurvdiagrammen visar summa utbetalade medel i industristöd 1970-1979 uppdelat på olika industripolitiska insatser. Stapeldiagrammen visar industristödets nettokostnader för staten 1975-1981. Löpande priser i miljarder kronor

Källa: Carlsson, B., Det svenska industristödet i internationell jämförelse. *Ekonomisk debatt*, 1983, 7.

19. Hur mycket ökade statens nettokostnader för industristödet från 1976 till 1979?
 - A Cirka 8 miljarder kronor
 - B Cirka 5 miljarder kronor
 - C Cirka 3 miljarder kronor
 - D Cirka 1 miljard kronor
 - E Cirka 0,5 miljarder kronor

20. Vilket av följande kan sägas om AMS företagsinsatser 1979 jämfört med 1975?
 - A De hade ökat till ungefär 15 miljarder kronor
 - B De hade ökat med ungefär 5 miljarder kronor
 - C De hade ökat till ungefär 1 miljard kronor
 - D De hade ökat med 0,5 miljarder kronor
 - E De var i stort sett oförändrade

PROVET ÄR SLUT. OM DU HAR TID ÖVER, GÅ TILLBAKA OCH KONTROLLERA DINA SVAR.